

Richard Wiseman

IEDEREEN KAN LANDEN OP DE MAAN

In 8 stappen naar
een Apollo Mindset

ten have

Teamwork makes the dream work

Op 21 juli 1969 zette Apollo 11-astronaut Neil Armstrong voet op de maan. De missie was bestempeld als een onmogelijke droom, maar het werd een astronomisch succes. In tegenstelling tot gangbare theorieën triomfeerde hier geen excentrieke eenling, maar een team jonge en doodnormale mensen die iets buitengewoons wisten te presteren.

Wat was hun geheim en hoe kunnen we dit toepassen in ons eigen leven?

Richard Wiseman verweeft in dit boek interviews met de nog levende leden van de missie met nieuw psychologisch onderzoek en technieken voor persoonlijke groei. Aan de hand daarvan geeft hij acht praktische lessen over teamwork, moed, doorzettingsvermogen en creativiteit. Deze technieken helpen jou om op je eigen maan te landen.

Richard Wiseman

Iedereen kan landen op de maan

In 8 stappen naar
een Apollo Mindset

th ten have

'We willen naar de maan in dit decennium, niet omdat dat gemakkelijk is, maar moeilijk - omdat dat doel ons helpt het beste van onze energie en vaardigheden in stelling te brengen en te toetsen, omdat het een uitdaging is die we willen aangaan, die we niet willen uitstellen en die we van plan zijn te volbrengen.'

- President John F. Kennedy, september 1962¹

Inhoud

Tijdljn	9
Liftoff	11
1 We willen naar de maan...	15
Waarin we ontdekken hoe een heel land verliefd werd op een missie naar de maan en waarin we ontdekken hoe je de macht van passie kunt benutten	
2 'John, het heeft geweldig uitpak'	41
Waarin we kennismaken met de innovatieve technicus die een briljant missieplan bedacht waarmee het project werd gered, en waarin we ontdekken hoe je onwereldse ideeën kunt bedenken	
3 'We wisten niet dat het niet kon'	69
Waarin we kennismaken met de briljante leider die een groep jonge mensen zijn vertrouwen gaf en waarin we ontdekken hoe je profiteert van geloven in jezelf	
4 De weg naar de sterren is zwaar	96
Waarin we leren over de tragische brand die iedereen dwong om even halt te houden en de balans op te maken, en waarin we ontdekken hoe je kunt leren van een mislukking	
5 'Aan mij zal het niet liggen'	122
Waarin we op het mantra stuiten dat heeft geholpen 's werelds grootste raket van de grond te krijgen en waarin we ontdekken hoe je de mindset kunt ontwikkelen die je naar grote hoogten brengt	

6 'Als je naar de maan wilt, moet je vroeg of laat ook naar de maan gaan'	150
Waarin we het onbekende binnentreden met de eerste bemande missie naar de maan en leren hoe je de moed vindt om te doen in plaats van te praten	
7 De man die 'Go!' zei	176
Waarin we zien hoe snel denkwerk de historische maanlandingen op het nippertje heeft gered, en waarin we ontdekken hoe je je kunt voorbereiden op vrijwel elke mogelijke gebeurtenis	
8 Buzz Aldrin en het knopje dat miste	204
Waarin we ontdekken hoe astronauten moesten improviseren om terug naar huis te kunnen en waarin we leren hoe je kunt floreren als je met het onverwachte wordt geconfronteerd	
Missie volbracht	229
Dankbetuigingen	237
Bijlage	239
Over de auteur	241
Eindnoten	242

Tijdslijn

oktober 1957

De Sovjets lanceren de Sputnik

november 1957

De Sputnik 2 brengt de hond Laika in de ruimte

april 1961

De Russische kosmonaut Yuri Gagarin vliegt in een baan om de aarde

mei 1961

Alan Shepard is de eerste Amerikaan in de ruimte. Kennedy kondigt in het Congres aan dat Amerika voor het eind van het decennium een man op de maan zal zetten

september 1962

Kennedy houdt zijn 'We willen naar de maan-speech' aan Rice University

januari 1967

Een tragische brand in Apollo 1 leidt tot de dood van drie astronauten

december 1968

Apollo 8 wordt de eerste bemande missie naar de maan

16 juli 1969

De astronauten van Apollo 11, Neil Armstrong, Buzz Aldrin en Michael Collins beginnen aan hun historische reis naar de maan

21 juli 1969

Armstrong zet voet op het maanoppervlak en zegt: 'Dit is een kleine stap voor de mens, maar een grote sprong voor de mensheid.'

24 juli 1969

Apollo 11 landt veilig in de Stille Oceaan en heeft Kennedy's opzienbarende doel volbracht om vóór het eind van het decennium een mens op het maanoppervlak te laten wandelen en weer veilig naar de aarde terug te laten komen

1

We willen naar de maan...

Waarin we ontdekken hoe een heel land verliefd werd op een missie naar de maan en waarin we ontdekken hoe je de macht van passie kunt benutten

In oktober 1957 zond de Amerikaanse tv-zender cbs de eerste aflevering uit van iets wat een iconische sitcom zou worden: *Leave it to Beaver*. Het programma was een eerbetoon aan het Amerikaanse gezinsleven van de jaren vijftig en draaide om de avonturen van de acht jaar oude Theodore 'Beaver' Cleaver.

De aanloop voor de uitzending van dit programma was niet gemakkelijk geweest. Eigenlijk hadden de producers willen beginnen met een aflevering waarin Beaver een alligator als huisdier had gekocht, om dit reptiel vervolgens in de speelbak van het toilet van zijn ouders te verstoppen. Maar volgens de richtlijnen voor tv-uitzendingen mochten toiletten niet in beeld worden gebracht en de cbs-bonzen kregen de zenuwen. Na veel getouwtrek boden de producers aan de uitzending met de alligator opnieuw te monteren, zodat er maar een paar shots van het aanstootgevende toilet te zien zouden zijn. Helaas duurde het monteren langer dan verwacht, zodat de zender werd gedwongen een andere beginaflevering te kiezen.

Onwetend van dit strijdpunt kwamen miljoenen Amerikanen op vrijdag 4 oktober thuis van hun werk, en ze grinnikten toen Beaver ervan overtuigd raakte dat hij van school gestuurd zou worden, in een boom klom en de boel toen probeerde goed te maken door zijn lerares een rubberen schrompelkop te geven. Het was allemaal onschuldig plezier. Maar in werkelijkheid zou het veilige

wereldbeeld dat de serie uitstraalde binnen een paar dagen volledig in rook opgaan.

Een paar uur voordat *Leave it to Beaver* werd uitgezonden, hadden sommige Amerikanen een klein lichtbolletje snel door de lucht zien vliegen. Ongeveer tegelijkertijd hadden fanatieke radioamateurs een reeks uiterst merkwaardige piepjes opgepikt. Het verhaal over deze rare gebeurtenissen ging als een lopend vuurtje rond en het duurde niet lang of de mensen begonnen zich zorgen te maken. Veel mensen dachten dat die merkwaardige objecten en geluiden afkomstig waren van een nieuw soort komeet. Anderen dachten dat er een invasie van buitenaardse wezens op stapel stond. Weer anderen dachten dat het allemaal het gevolg van hallucinaties en hysterie was. Maar de waarheid was zelfs nog zorgwekkender.

Eerder op die dag hadden de Russen het eerste door de mens gemaakte voorwerp in een baan om de aarde gebracht. De Sputnik was ongeveer zo groot als een basketbal, woog ongeveer tachtig kilo en reisde met een verbluffende 29.000 kilometer per uur. Het vloog een paar honderd kilometer boven het aardoppervlak, deed ongeveer negentig minuten over één rondje rond de planeet en kwam elke dag een paar keer over Amerika. De Russen waren erop gebrand de Amerikanen bang te maken met die hightech bol in de ruimte. Het ding was rond en glom enorm: de Sputnik was zo gemaakt dat hij zo veel mogelijk zonlicht zou reflecteren en dus zichtbaar was vanaf de aarde. Omdat ze het mysterieuze gevoel graag wilden rekken, gaven de Russen pas enkele dagen na de lancering foto's van hun zilveren satelliet vrij.

Het plan lukte perfect. Amerika raakte in paniek en al snel rezen er talloze vragen. Hoe was een totalitair regime erin geslaagd de machtigste democratie ter wereld te slim af te zijn? Waren de geheimen van Uncle Sam veilig voor de nieuwe ogen aan de hemel? Kon de raket waarmee de Sputnik was gelanceerd ook een kernkop vervoeren? De Koude Oorlog bereikte nieuwe hoogten en de ruimtewedloop was begonnen.

Vanuit psychologisch perspectief gezien is de Sputnik fascinerend. Iedereen die deze crisis heeft meegemaakt, zal je al snel vertellen over het oprechte gevoel van angst dat die kleine, bliepende bol tweewegbracht. Plotseling leek de toekomst onvoorspelbaar en onzeker. Wanhopig keerden de Amerikanen zich tot de president, in de hoop dat die een sterke leider zou blijken die het roer stevig in handen hield. Helaas mocht het niet zo zijn.

Hoe je niet op een crisis moet reageren

Op de ochtend dat de Sputnik werd gelanceerd, had president Eisenhower Washington D.C. verlaten om een weekeindje te golfen. Pas vijf dagen later hield hij een persconferentie over de mysterieuze bol.¹ Toen hij uiteindelijk voor de journalisten verscheen, bagatelliseerde de president de dreiging en riep hij op tot kalmte. Andere politici waren bezorgd dat hun leider het contact met de werkelijkheid was verloren, en een senator smeekte de president om op te treden en een nationale ‘week van schaamte en gevaar’ af te kondigen. De gouverneur van Michigan, Gerhard Mennen Williams, publiceerde zelfs een sarcastisch gedicht in de *New York Times*, waarin hij Eisenhower bekritiseerde.

Sputnik²

Oh little Sputnik,
flying high
With made-in-Moscow beep,
You tell the world it's a Commie sky
and Uncle Sam's asleep.

You say on fairway and on rough
The Kremlin knows it all,
We hope our golfer knows enough
To get us on the ball.

(O kleine Sputnik, hoog in de lucht
Met een made-in-Moscow-piep
Je laat de wereld weten dat het luchtruim communistisch is
En Uncle Sam slaapt gewoon verder.

Op de fairway en op de rough:
Het Kremlin weet er alles van
Wij hopen dat onze golfer begrijpt
hoe wij het spel naar ons toe kunnen trekken.)

Een paar dagen later werd de tweede aflevering van *Leave it to Beaver* uitgezonden: die met de tamme alligator. De sitcom werd het eerste nationale tv-programma waarin beelden van een toilet te zien waren. Helaas werd deze mijlpaal in de televisiegeschiedenis overschaduwd door de Sputnik. Tegen die tijd begon die kleine, verleidelijke, bliepende bol een stempel te drukken op vrijwel elk aspect van de samenleving. Barkeepers bedachten Sputnik-cocktails en speelgoedfabrikanten bestookten winkels met modelsatellieten en ruimtepakken.³

Drie weken na de lancering van de satelliet raakten de batterijen eindelijk leeg en hield het gepiep op. Desondanks bleef in Amerika de bezorgdheid groeien. Sommige politici betoogden dat het land meer aandacht had voor een prettig leven dan voor de (zilveren) bal, en dat er meer waarde werd gehecht aan comfortabel wonen dan aan de nationale veiligheid. De Republikeinse senator Styles Bridges sprak ferme taal:

Het is nu duidelijk tijd om ons minder druk te maken over de dikte van het kamerbrede tapijt of de hoogte van de staartvinnen op een nieuwe auto. We moeten ons beter voorbereiden op het vergieten van bloed, zweet en tranen om dit land en de vrije wereld te laten overleven.⁴

Aan de andere kant van de werldebol ontstond al snel een heel ander verhaal. De leiders van de Sovjetunie waren erg in hun nopjes omdat de Sputnik de Amerikanen angst had aangejaagd. Dat succes moest snel een vervolg krijgen en dus zorgde de regering ervoor dat er allemaal afbeeldingen van de Sputnik kwamen op postzegels, posters en tijdschriften. Daarnaast kregen de grootste raketgeleerden van het land snel groen licht voor de volgende stap van hun ruimtevaartprogramma.

Binnen een maand kwam Amerika er nog slechter voor te staan. Om het veertigjarig jubileum van de bolsjewistische revolutie te vieren, hadden de Sovjets met succes het eerste levende wezen in een baan om de aarde gebracht. Sputnik 2 woog ongeveer vijf keer zoveel als zijn voorganger en vervoerde een kleine hond, genaamd Laika. Sovjetwetenschappers waren aanvankelijk van plan een ruimtevaartuig te bouwen waarmee Laika veilig op aarde kon terugkeren, maar moesten er een enkele reis van maken om de deadline van het jubileum te kunnen halen. Laika stierf enkele uren na de lancering jammerlijk aan oververhitting, maar de vlucht toonde aan dat dieren gewichtloosheid konden overleven en suggereerde dat de Sovjets mogelijk al snel een mens de ruimte in zouden sturen. Opnieuw was het Westen verbijsterd.

Op 6 december 1957 keken miljoenen Amerikanen naar de tiende aflevering van *Leave it to Beaver* en zagen ze hoe de kleine held van het programma publiekelijk werd vernederd tijdens een schoolfeest. Eerder die dag had het hele land zichzelf in een soortgelijke situatie bevonden. Onder toezien oog van de wereldpers had Amerika geprobeerd een eigen versie van de Sputnik-satelliet te lanceren. Hun Vanguard TV-3-raket steeg langzaam op van het lanceerplatform om vliegensvlug naar de aarde terug te duiken en te verdwijnen in een enorme bol van vuur. Krantenredacties in de hele wereld sponnen garen bij deze mislukking. De *Daily Express* kopte 'Kaputnik', de *Daily Herald* 'Flopnik', *News Chronicle* 'Stayputnik'. De Sovjets graptten vol

leedvermaak dat Amerika wellicht in aanmerking kon komen voor ontwikkelingshulp van de Verenigde Naties.⁵

Er moest iets gebeuren, en snel ook.

Groots, gedurfd en de eerste durven zijn

In 1958 richtte de regering-Eisenhower de National Aeronautics and Space Administration (NASA) op, waarmee miljoenen dollars in wetenschappelijk onderwijs werden gestoken. Twee jaar later waren John F. Kennedy en Richard Nixon verwickeld in een nek-aan-nek-race om het presidentschap. De strijd om de ruimte stond centraal en Kennedy beloofde plechtig dat hij zich ervoor zou inspannen dat Amerika die race zou winnen. Kennedy won de verkiezingen met een van de kleinste verschillen in de Amerikaanse geschiedenis.⁶

Omdat hij het verdeelde land wanhopig graag aan zijn kant wilde krijgen, wilde de jonge president een aangrijpende inaugurele rede uitspreken en dus vroeg hij zijn beste speechschrijver hem te helpen. Ted Sorensen was een enorm getalenteerde woordkunstenaar, die de gave had grote gedachten in korte zinnen te vatten. Op 29 januari 1961 werd de 44-jarige Kennedy een van de jongste presidenten van Amerika ooit. Het was die dag bitter koud en de hoofdstad van het land was lamgelegd door een deken van sneeuw. Desondanks zagen honderdduizenden mensen hoe Kennedy op het podium stapte en een toespraak hield die alom wordt beschouwd als een van de meest indrukwekkende politieke speeches uit de geschiedenis.

Kennedy had energie en was vastberaden. Hij sprak een naoorlogse generatie toe die de weg leek te zijn kwijtgeraakt. De jonge president stimuleerde alle Amerikanen na te denken hoe ze anderen konden helpen en benadrukte de waarde van publieke dienstverlening. Zijn veertien minuten durende inaugurele rede eindigde met de beroemd geworden zin die Kennedy's stoutmoedige visie zo fraai samenvatte: 'Vraag niet wat je land voor jou kan doen, maar vraag wat jij kunt doen voor je land.'

Ondanks Kennedy's gevoel van hervonden optimisme ging zijn presidentschap niet soepel van start. In het begin van 1961 moest Uncle Sam nog een vernedering slikken, toen de invasie in de Varkensbaai bij Cuba mislukte en diverse raketten niet van de grond kwamen. Kort nadat hij zijn intrek had genomen in het Witte Huis had Kennedy zijn aandacht op de ruimtewedloop gericht, te beginnen met het doornemen van de mogelijke plannen die door de beste wetenschappers en ingenieurs van de vs waren voorbereid.⁷ De president wist dat hij een visie nodig had om de harten en hoofden van miljoenen mensen voor zich te winnen. Sommige deskundigen stelden voor dat Amerika samen met de Sovjets moest proberen een enorme satelliet te lanceren. Anderen zagen liever dat er een enorm ruimtestation zou komen dat permanent in een baan om de aarde zou draaien. Maar Kennedy dacht liever nóg groter en gedurfd.

Na vele maanden van vergaderen schaarde de president zich uiteindelijk achter een idee dat hem het meeste aansprak: 's werelds eerste bemande reis naar de maan. Omdat hij zich ervan bewust was dat de Russen Amerika te snel af konden zijn, koppelde hij dit idee aan een krap tijdschema: hij verklaarde dat er vóór het eind van het decennium een man op de maan moest lopen. Het was een onwaarschijnlijk gedurfd doel.

Voor Kennedy voldeed dit ambitieuze idee aan alle voorwaarden. Naar de maan reizen zou een opvallende primeur zijn en het zou een blijvend stempel drukken op de geschiedenis. Bovendien zou het de Russen een gevoelige tik geven en Amerika vooruit-helpen in de ruimtewedloop. Misschien was het belangrijkste wel dat de president geloofde dat de heerschappij over de ruimte in handen zou komen van een democratische macht, waardoor de wereld vrediger zou worden. Er was maar één groot probleem. Naar de maan reizen zou een fortuin kosten en Kennedy moest eerst het Congres ervan overtuigen dat dit de moeite waard was om voor te betalen.

In mei 1961 verscheen Kennedy voor een vergadering van het Congres om een bijzondere boodschap af te geven van 'groot nationaal belang'. De president schetste zijn spectaculaire visie om binnen het decennium een man op de maan te zetten en hij deed rustig uit de doeken dat het programma immense technologische uitdagingen zou omvatten, maar ook adembenemend veel geld uit de staatskas zou vergen. Toch was Kennedy vastberaden en zei hij dat hij met minder dan een man op de maan geen genoegen zou nemen:

Ik vraag het Congres en het land om een enorme toewijding aan een nieuwe koers... Als we maar halverwege gaan of onze visie bijstellen zodra we op tegenslag stuiten, dan kunnen we naar mijn oordeel beter maar helemaal niet gaan.

De president verklaarde dan dat heel Amerika samen moest werken om dit uitdagende doel kans van slagen te geven. Voor Kennedy was het niet zozeer die man die naar de maan ging, maar een natie die naar de sterren reikte.

Kennedy besloot zijn toespraak met de vraag aan het Congres om diep in de buidel te tasten en de \$7 tot \$9 miljard die nodig was beschikbaar te stellen om het werk te kunnen betalen. (In werkelijkheid zou het programma naar schatting uiteindelijk \$25 miljard kosten en op zijn hoogtepunt meer dan vijf procent van de jaarlijkse overheidsuitgaven van het hele land bedragen.)

De president was bang dat het Congres zijn voorstel misschien zou afwijzen of slechts een veel kleiner budget toe wilde zeggen, maar zijn dappere, gewaagde visie had succes en na slechts een uur debatteren werd de motie aangenomen.

Kennedy had de steun van het Congres gekregen, maar zou hij ook in staat zijn het Amerikaanse publiek warm te laten lopen en te winnen voor zijn plan?

‘We willen naar de maan’: de kracht van geestdrift

Heel 1961 zocht een taskforce voor de ruimte naar een geschikte plaats om een missie-hoofdkwartier te vestigen. Uiteindelijk besloten ze hun Manned Spacecraft Center (centrum voor bemande ruimtevaart) te vestigen op een stuk grond vlak bij Rice University in Houston, Texas. Op 12 september 1962 kwam Kennedy naar het footballstadion van de universiteit om er zijn droom te verkondigen dat mensen vóór het eind van het decennium de maan zouden hebben bereikt.

De gebeurtenis trok meer dan 40.000 belangstellenden. Op een van de tribunes zat die dag een vijftienjarige schooljongen, genaamd Terry O’Rourke. Inmiddels is hij over de zeventig maar Terry herinnert zich nog dat hij Kennedy zag: ‘Ik heb duizenden dagen geleefd maar ik kan me die paar uur nog altijd levendig herinneren. Ik spijbelde van school en fietste naar Rice Stadium. Indertijd was er maar weinig beveiliging dus ik liep gewoon naar binnen en ging zitten. Man, wat was het warm! Ik weet nog dat iedereen last had van de vochtige, subtropische hitte.’⁸

Opnieuw had Kennedy samengewerkt met speechschrijver Ted Sorensen om een betoog te houden waarvan ze hoopten dat het de natie zou betoveren en verleiden. Terry zag vanaf de tribune hoe de president het podium betrad en zijn openingswoorden uitsprak:

We zijn hier samen bij een universiteit die bekendstaat om haar kennis, in een stad die bekendstaat om haar vooruitgang, in een staat die bekendstaat om zijn kracht. En die hebben we alle drie nodig.

Ogenblikkelijk voelde Terry de kracht van Kennedy’s woorden en aanwezigheid: ‘Je moet niet vergeten dat dit tijdens de Koude Oorlog was. Iedereen was bang. We hadden geen idee hoe de Russen ons voorbij konden zijn gestreefd in de ruimtewedloop. En daar

stond een knappe, slimme en charismatische Kennedy ons te vertellen dat er nog altijd hoop was.’

Al vroeg in de speech schetste Kennedy de visie die het Congres in vervoering had gebracht. Amerika zou vóór het eind van het decennium een mens op de maan zetten. Vervolgens richtte Kennedy zich op de sensatie een baanbrekende pionier te zijn, en op het belang van de ruimtewedloop voor de toekomst van de mensheid:

Onze voorgangers hebben ervoor gezorgd dat dit land kon surfen op de eerste golven van de industriële revolutie, op die van de moderne uitvindingen en op die van nucleaire kracht. De huidige generatie is niet van plan achter te blijven in het komende ruimtetijdperk. We willen er deel van uitmaken - we willen aan kop gaan. Want de ogen van de wereld zijn nu gericht op de ruimte, op de maan en de planeten die nog verder liggen, en we hebben gezworen dat we dit alles niet willen laten regeren door een vijandige vlag, maar door een banier van vrijheid en vrede. We hebben gezworen dat de ruimte niet gevuld zal worden met massavernietigingswapens, maar met instrumenten van kennis en begrip.

Vergeleken met de nabijgelegen universiteit van Texas te Austin was Rice University een klein instituut. Jarenlang had er een stevige rivaliteit geheerst tussen de footballteams van beide universiteiten, waarbij de Texas Longhorns de Rice Owls regelmatig wisten te verslaan. Kennedy kreeg die dag het grootste applaus door voor de vuist weg iets over die rivaliteit te zeggen en te reflecteren op het belang van het aangaan van lastige uitdagingen:

Maar waarom wil je naar de maan, zullen sommigen zich afvragen. Waarom zou je dat als doel kiezen? Ze kunnen zich evengoed afvragen waarom je de hoogste berg zou beklimmen.

Waarom 35 jaar geleden mensen over de Atlantische Oceaan wilden vliegen. Of waarom de universiteit van Rice tegen Texas wil spelen.

We willen naar de maan in dit decennium, niet omdat dat gemakkelijk is, maar moeilijk – omdat dat doel ons helpt het beste van onze energie en vaardigheden in stelling te brengen en te toetsen, omdat het een uitdaging is die we willen aangaan, die we niet willen uitstellen en die we van plan zijn te volbrengen.

Terry herinnert zich dat het stadion in vervoering raakte door Kennedy's geestdrift en enthousiasme: 'Ik vertrouwde hem honderd procent. Hij zei dat we naar de maan zouden gaan en ik geloofde hem. We geloofden hem allemaal. Noem het optimisme, arrogantie of onschuld, maar het leek alsof iedereen in dat stadion echt het gevoel had dat Amerika dit voor elkaar kon boksen.'

Vervolgens verlegde Kennedy de aandacht van 'waarom' er een man naar de maan zou gaan naar het 'hoe'. Hij gaf toe dat Amerika op dat moment nog achterop lag wat betreft ruimtetechnologie en hij stond stil bij de enorme technologische barrières die moesten worden geslecht. Om naar de maan te gaan, zo zei de president, moest er een enorme raket worden gebouwd die even lang was als het footballveld in het stadion, moesten instrumenten worden gebouwd die beter waren dan 's werelds beste horloges en moesten er materialen worden ontwikkeld die temperaturen konden weerstaan van ongeveer de helft van de hitte van de zon (en Kennedy improviseerde weer een zinnetje: 'Bijna zo heet als het hier nu is').

Kennedy besloot zijn historische oproep door de reis die voor eenieder lag te vergelijken met de expedities van 's werelds grootste ontdekkingsreizigers:

De grote Britse bergbeklimmer George Mallory, die stierf op de Mount Everest, werd gevraagd waarom hij die berg wilde bedwingen. Hij zei: 'Omdat die berg bestaat.' Welnu: de ruimte bestaat, en die zullen we bereizen. De maan en de planeten bestaan, en er bestaat nieuwe hoop op kennis en vrede. Om die reden vragen wij, terwijl we koers zetten, om Gods zegen op het gevaarlijkste en grootste avontuur waar de mens ooit aan is begonnen.

Kennedy's opmerkingen over het belang van het verbeteren van de wereld vonden weerklank in de toen vijftien jaar oude Terry O'Rourke: 'Zijn toespraak heeft me echt geraakt. Het hele idee om iets te doen voor het grotere goed is die dag in mijn hoofd veranderd geraakt. Ik kwam uit het stadion met de wens om mijn land en medemensen zo goed mogelijk te kunnen helpen.'

Kort nadat hij Rice Stadium had verlaten, schreef Terry zijn plaatselijke Congresleden aan en hij werd uitgenodigd om loopjongen te worden in het Huis van Afgevaardigden. Een jaar later beleefde hij opnieuw een onvergetelijk moment, toen hij op het gazon van het Witte Huis oog in oog kwam te staan met president Kennedy. Terry ging rechten studeren en heeft een lange, indrukwekkende juridische carrière gehad waarin hij zich wijdde aan milieubescherming en het bestrijden van sociaal onrecht. In lijn met Kennedy's oproep om voor het grotere goed te werken, maakte Terry deel uit van het presidentiële team dat het Congres overhaalde een ministerie van Energie in te stellen. Later heeft hij in het Witte Huis gediend, in de presidentiële staf van Jimmy Carter.

Terry was niet de enige in het stadion wiens leven was veranderd door de speech van Kennedy. Vlak bij Terry stond Jerry Woodfill,⁹ student aan Rice University en uitmuntend basketbalspeler.

Jerry kwam oorspronkelijk uit Indiana en was als kind gefascineerd geraakt door basketbal – uiteindelijk won hij een sportbeurs voor Rice University. Jerry kwam ook luisteren naar Kennedy en

net als Terry O'Rourke herinnert hij zich de zinderende hitte. In die tijd ging het niet zo goed met Jerry. Hij had geen denderende studieresultaten gehaald (twee C's, twee D's en een F – allemaal onvoldoende) en zijn basketbaltraining bleek pittig. Toen Kennedy begon te spreken, voelde Jerry iets vanbinnen. Tegen het eind van de toespraak was hij een ander mens. Verkwikt door Kennedy's gepassioneerde visie om de eersten te zijn op de maan keerde Jerry weliswaar terug naar Rice University, maar liet hij zijn basketbalcarrière voor wat het was. In plaats daarvan wijdde hij zich aan een studie elektrotechniek. Toen hij afstudeerde, solliciteerde Jerry bij de NASA en hij werd gevraagd de veiligheidssystemen te helpen ontwerpen voor het ruimtevaartuig dat zou proberen op de maan te landen. Op 20 juli 1969, een kleine zeven jaar nadat hij Kennedy had horen spreken bij Rice University, werkte Jerry in de Manned Spacecraft Center en hielp hij Neil Armstrong en Buzz Aldrin om voet op het maanoppervlak te zetten.

Miljoenen mensen in heel Amerika waren geïnspireerd en enthousiast geraakt door Kennedy's visie om naar de maan te gaan, en al snel leek het alsof het hele land last had van ruimtekoorts. In slechts enkele maanden tijd was de president erin geslaagd zowel politici, het volk, wetenschappers als technici te motiveren. Amerika had de droombestemming bereikt en de mensheid was op weg naar de maan.

De kracht van geestdrift

Het idee om naar de maan te gaan had miljoenen mensen in de hele wereld geïnspireerd. Sommigen hadden in hun jeugd gelezen over de avonturen van Flash Gordon en Buck Rogers, en waren dol op het idee om op onderzoek uit te gaan in de ruimte. Anderen wilden naar de maan omdat het zo'n moeilijke, nieuwe en gedurfde uitdaging was. En dan waren er diegenen die werden gedreven door het gevoel een goed doel te dienen. Net als Kennedy geloofden zij dat de opmars naar de ruimte vrijheid en democratie zou bevorderen en dus

zou helpen bij het scheppen van een betere wereld voor toekomstige generaties. Ten slotte waren er nog mensen die genoten van het competitieve gevoel dat werd veroorzaakt door de ruimtewedloop, en die heel graag vóór de Sovjets over de eindstreep wilden komen.

Hetzelfde gevoel van geestdrift motiveerde veel wetenschappers en technici die Kennedy's droom uiteindelijk waar zouden maken, en dat gevoel was essentieel voor hun uiteindelijke succes. Het transformeerde Kennedy's visie in een spel, en het hielp de mensen die eraan werkten de lange dagen en krappe deadlines te verdragen. Bill Tindall jr. was een van de meest ervaren technici in het Apolloprogramma. Een paar jaar na de maanlandingen werd hem gevraagd wat zoveel mensen had gemotiveerd om zó hard te werken om het allemaal voor elkaar te krijgen. Tindall maakte bezwaar tegen het woord 'werken' en merkte op:

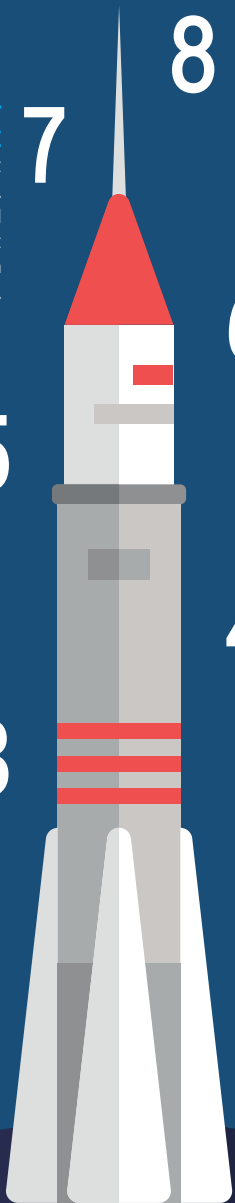
Ik zou in plaats van 'werken' liever het woord 'spelen' gebruiken omdat ik gewoon nooit het gevoel heb gehad dat we werkten. Ik zweer het je. Het was gewoon zó leuk.¹⁰

Hetzelfde geldt voor veel mensen die in Mission Control werkten. Toen *flight director* Glynn Lunney werd gevraagd wat hij ervan vond dat hij deel uitmaakte van het team dat Neil Armstrong op de maan bracht, antwoordde hij: 'We vonden het geweldig. We hielden van het werk, van de kameraadschap, van de competitie, van het gevoel dat we iets deden dat belangrijk was voor onze mede-Amerikanen.'¹¹ Vluchtcontroller Steve Bales zei dat het zo opwindend en leuk was om bij de Apollomissies te horen, dat hij zelfs nog mee zou hebben gedaan als hij amper genoeg had verdiend om in zijn levensonderhoud te kunnen voorzien.¹²

En toen Mission Control-vluchtdirecteur Gerry Griffin werd gevraagd of hij de hoge werkbelasting en ongelooflijke stress opnieuw wilde aangaan, antwoordde hij meteen: 'Natuurlijk! Ik vind het alleen maar jammer dat er een eind aan is gekomen.'¹³

Hoogleraar **Richard Wiseman** (1966) is een Britse psycholoog en auteur van talloze bestsellers over succes. Zijn boeken zijn in twintig talen verschenen. Daarnaast is hij internationaal een veelgevraagd spreker.

7 **DOE AAN DEFENSIEF PRESSIMISME**

Pessimisme is over het algemeen niet goed voor je. Maar soms is het wel goed om jezelf af te vragen 'Wat als...?', om vervolgens een Plan B te verzinnen.

5 **HOUD JE AAN HET APOLLO MANTRA**

'Dit gaat in ieder geval niet door mij fout.' Focus je op de innerlijke macht die je bezit om zelf de controle over je leven te nemen.

3 **GELOOF IN JEZELF**

De magie van het kleine wint! Deel je doel op in kleine, haalbare stapjes.

1 **ONTDEK JE PASSIE**

Denk groots en probeer de eerste te zijn. Stel daarbij ambitieuze doelen en denk na hoe je kan bijdragen aan het algemeen belang.

8

WORD EEN FLEXIBELE DENKER

Omgaan met onverwachte situaties, je daaraan aanpassen en improviseren zijn onmisbaar voor succes.

6

DOE HET GEWOON

Soms is het belangrijk om iets gewoon te doen, ook al vind je het eng. Verzin geen excuses, maar ga er voor.

4

ACCEPTEEER JE FOUTEN

Zie lastige uitdagingen als kansen om te groeien en te leren.

2

VERZIN HET MEEST INNOVATIEVE EN ORIGINELE IDEE

Ga niet gelijk op je eerste idee af. Verzin meerdere opties en ga door tot je de juiste gevonden hebt.

NUR 770

www.uitgeverijtenhave.nl

9 789025 907778